

HÖGSKOLAN
DALARNA

Arbetsrapport

Branschråd inom Focus InnoWents profilområden

Turism/besöksnäring, Materialutveckling,
Energi & Miljö, samt IT & Media

Ing-Marie Andersson
Ann Hedlund

Nr: 2012: 4

Högskolan Dalarna arbetsrapport nr 2012:4
ISBN 978-91-85941-46-9
ISSN 1653-9362
© Författarna

**Branschråd inom Focus
InnoWents profilområden**
Turism/besöksnäring, Materialutveckling,
Energi & Miljö, samt IT & Media

Ing-Marie Andersson
Ann Hedlund

Sammanfattning

Denna rapport har skrivits på uppdrag av Focus InnoWent och är baserad på samtal med representanter för profilmrådena Turism/besöksnäring, Materialutveckling, Energi & Miljö samt IT & Media vid Högskolan Dalarna. Syftena är att kartlägga aktuella branschrådskontakter inom respektive profilmråde och att fånga upp respektive profilmrådes önskade behov av nya projekt med inriktning mot området Attraktivt Arbete. Andra nätverk och näringslivskontakter har också dokumenterats.

Undersökningen har genomfört i form av samtal utgående från en samtalsmall. Följande områden har berörts – branschråd, andra nätverk, alumni och Attraktivt Arbete. Arbetet har sammanfattats i några rekommendationer inom samma områden.

Nyckelord:

Alumni, Attraktivt Arbete, Branschråd, Näringsliv, Nätverk, Samverkan, Utveckling

Ing-Marie Andersson
Professor i Arbetsvetenskap, Högskolan Dalarna
e-post: ima@du.se

Ann Hedlund
Lektor i Arbetsvetenskap, Högskolan Dalarna
e-post. ahd@du.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Nyckelord:	4
1. Bakgrund	6
2. Syfte	6
3. Definitioner	6
3.1. Branschråd	6
3.2. Alumni	7
3.3. Attraktivt arbete	7
4. Metod	7
5. Resultat branschråd	8
5.1 Turism/besöksnäring	8
5.2 Materialutveckling	9
5.3 Energi & miljö	10
5.4 IT & Media	12
5.5 Fokusgrupp	13
6. Resultat Attraktivt Arbete	13
6.1 Turism/besöksnäring	13
6.2 Materialutveckling	13
6.3 Energi & Miljö	14
6.4 IT & Media	14
6.5 Fokusgrupp	14
7. Analys	14
7.1 Branschråd	14
7.2 Alumni och andra nätverk	16
7.3 Attraktivt arbete	16
8. Slutsatser	16
8.1 Branschråd	16
8.2 Andra nätverk	17
8.3 Attraktivt arbete	17
9. Referenser	17

1. Bakgrund

Fokuc InnoWent är ett projekt som syftar till att skapa samverkan mellan högskolan och näringslivets aktörer med mål att skapa en konkurrenskraftig och attraktivt region. En kompetens- och förändringsmiljö ska skapas i mötesplatser för företag, entreprenörer, forskare, lärare, studenter och offentlig sektor. Aktiviteterna fokuseras på fyra profilområden:

- Turism/besöksnäring
- Materialutveckling
- Energi & Miljö
- IT & Media

Dessutom ska Attraktivt Arbete finnas med som ett tema som löper genom alla profilområden.

Som ett första steg behövs en överblick över vilka branschråd som finns inom respektive profilområde. Dessutom ses ett behov av att ta reda på hur Attraktivt Arbete lämpligen involveras inom respektive profilområde.

Focus InnoWent är ett projekt som drivs i samverkan mellan Högskolan Dalarna, Företagarna Dalarna och Stiftelsen Teknikdalen med Företagsinkubatorn och dess affärscoacher. Det är finansierat av Europeiska regionala utvecklingsfonden, Region Dalarna och Högskolan Dalarna. (Högskolan Dalarna, 2010)

2. Syfte

Detta arbete har två syften:

- Kartlägga aktuella branschråd inom respektive profilområde.
- Fånga upp respektive profilområdes önskade behov av nya projekt med inriktning mot området Attraktivt Arbete.

3. Definitioner

3.1. Branschråd

Branschråden är en mötesplats för kunskapsutbyte mellan representanter för Högskolan Dalarnas utbildningar och branschintressenter i det omgivande samhället.

Syftet med dessa är:

- Att få en relevant utbildning för näringslivet och regionen och en attraktiv grundutbildning för studenter
- Att föra en dialog om Högskolan Dalarnas utbildningar med branschen
- Att etablera samverkan kring forskning för att ge branschen möjlighet att delta i såväl formulering av forskningsfrågor och finansiering som dokumentation och implementering av resultat
- Att vara en kontaktyta mellan arbetsgivarna och studenterna (www.du.se)

3.2. Alumni

Alumni kommer från det latinska ordet *alumnus* som betyder lärjunge eller skyddsling. Alumninätverket är ett värdefullt nätverk som är öppet för nuvarande och tidigare studenter vid Högskolan Dalarna men även för studenter som nu arbetar eller de som har arbetat på Högskolan Dalarna. Högskolan vill ge alla alumner en återkoppling till tiden som student samt möjligheter att återknyta kontakten med gamla vänner och andra som finns kvar inom högskolevärlden. Ett annat syfte är att ge alumnerna en möjlighet att hålla sig uppdaterade vad gäller utbildning och forskning inom den egna professionen. Nätverket ordnar och bjuder in till träffar, informerar om nyheter vid högskolan och ger ut en tidning. (www.du.se)

3.3. Attraktivt arbete

Forskare inom gruppen Tema Arbetsliv vid Högskolan Dalarna har under snart ett decennium forskat kring Attraktivt Arbete. Detta utifrån företags upplevda problem att rekrytera kompetent arbetskraft. Ett arbete har definierats som attraktivt om en person vill ha, vill stanna kvar, samt är engagerad i arbetet (Hedlund & Pontén 2006). Forskningen har inbegripit både vad attraktivt arbete är och metoder för hur attraktivare arbeten ska kunna skapas. Vilka kvaliteter som bidrar till att göra ett arbete attraktivt redovisas i den framtagna modellen av Attraktivt Arbete (Åteg m fl 2004).

4. Metod

Samtal har förts med ansvariga för respektive profilområde enligt en samtalsmall. De som deltagit i samtalen är Jörgen Elbe (Turism), Gustav Boklund (Materialutveckling), Chris Bales (Energi) och Pär Eriksson (IT). Samtalsmallen hade följande frågor:

- Vad är syftet med branschrådet?
- Vilka aktiviteter har genomförts under 2011? (vem initierat? undervisning, forskning, samverkan)
- Finns dokumentation? (Minnesanteckningar)
- Vad är planerat?
- Hur ser arbetsfördelningen ut? (vem gör vad, drivande, sammankallande)
- Hur har de koll på sina kontakter?
- Vilka ingår i branschrådet?
- Är det rätt personer som ingår?
- Hur har man kontakt inom branschrådet (möten, osv)
- Någon koppling till alumni/tidigare studenter?
- Kontakt/utbyte med andra branschråd?
- Samverkan med andra projekt utanför högskolan.

Vid samtalen informerades respektive profilområdesansvarig om forskningen inom Attraktivt Arbete. Informationsmaterialet "Attraktivt arbete" och "Attraktiv konkurrenskraft – till nytta för alla" delades ut. "Attraktivt arbete" beskriver vilka olika kvaliteter som bidrar till att göra arbete attraktivt, dvs innehållet i Attraktivt arbete. Den andra broschyren beskriver olika utvecklingsaktiviteter som resultat av ett fyraårigt EU-strukturffondsprojekt med syfte att öka

företags attraktivitet. Därpå följde en diskussion om tänkbara projekt med inriktning mot området Attraktivt Arbete.

Samtalen varade mellan 1-1,5 timme och anteckningar fördes löpande av de två personer som höll i samtalet.

Resultaten från samtalen sammanställdes i en preliminär rapport som skickades ut som underlag till en fokusgrupp. Fokusgruppen bestod av de personer som deltagit i samtalen (förutom representanten för energi & miljö) och två representanter för Focus InnoWent. Syftet med fokusgruppen var att säkerställa att lämnad information uppfattas riktigt samt att utbyta erfarenheter och synpunkter kring branschråd och Attraktivt Arbete. Representanten för profilområde Energi & Miljö gavs möjlighet att lämna synpunkter enskilt.

5. Resultat branschråd

Nedan redovisas respektive profilområdes branschråd, samt andra nätverk och näringslivskontakter.

5.1 Turism/besöksnäring

Branschråd

För många år sedan fanns ett nationellt branschråd tillsammans med andra lärosäten som hade utbildningar inom turism. Detta las ner och under några år fanns inget branschråd. För 1-1,5 år sedan tog högskolan Dalarna initiativ till att starta ett regionalt branschråd (under den period som Focus InnoWent planerades). Branschrådet fungerar som ett rådgivande organ men deras synpunkter väger tungt. Branschrådet har tre möten per år, vid uppstart i aug/sept, kring nyår (feb i år), samt vid läsårsslut (maj/juni). Det förs protokoll på mötena och branschråden drivs främst av högskolan genom Jörgen och Magnus Bohlin, samt av branschrådets ordförande som är aktiv. Syftet med branschrådet är att Hda ska hålla sig ajour med vad som händer i branschen och branschen ska hålla sig ajour om Hda. Det är inte bara grundutbildning som behandlas, utan även forskning. Mer specifikt handlar det om grund för att 1/ stämma av utbildningarna och 2/ styra verksamheten. Det är självklart och viktigt för både högskolan och näringslivet att diskutera regional utveckling.

Branschrådet består av:

Hans From, ordf. han var tidigare vd för gyllene Hornet i Tällberg, nu egen. Han driver bl a projektet besöksnäringsskolan som är till för alla besöksnäringsskolor i länet.

Anders Ahlgren, region Dalarna. Han driver bl a fjällpaketet(cluster) som är ett samverkansprojekt mellan offentliga och privata aktörer som verkar för förbättrad infrastruktur utifrån de planerade stora investeringar som finns i fjällområdet.

Lotta Magnusson, turistchef i regionen.

Karin Björkman Holmgren, vice verksamhetschef Dalarnas museum. Bevakar kulturområdet.

Karl Johan Ingeström, Visit Falun Borlänge turism.

Per Eriksson, VD och ägare Kläppen.

Per Allansson, familjeföretaget Främby Udde.

Patrik Hammar, fd verksamhetsledare Peace & Love, nu kulturchef Borlänge kommun

Jörgen Elbe, Högskolan Dalarna, representerar profilområdet i projektet Fokus InnoWent och företagsekonomi.

Tobias Heldt, Högskolan Dalarna, representerar Nationalekonomi.

Magnus Bohlin, Högskolan Dalarna, representerar Turism.
Susanna Heldt Cassel, Högskolan Dalarna, representerar Kulturgeografi.
Märet Brunnstedt, Högskolan Dalarna, Focus InnoWent.
Vid behov bjuds programansvarig in.

Den 16 februari 2012 anordnas ett Öppet Hus om turism på högskolan. Andra planer är att dra igång ett mentorsprogram för studenter, ett steg för att bättre få med privata företag i utbildningen. I dagsläget finns 11 mentorer och fler har anmält intresse.

De har ingen direkt kontakt med andra branschråd. Har hört om byggsidans verksamhet och Teresas roll.

Andra nätverk

Det finns ett flertal doktorander på högskolan som beforskar turismområdet. Mija Thulemark, KG, ser på bemanningsfrågan framförallt vad gäller säsongsanställda. Peter Möller, KG, studera bemanning, nog främst ur ett demografiskt perspektiv.

Destination Dalarna, ett kluster som har som syfte att hitta synergieffekter när det gäller turismsatsningar kring Siljan, Särna/Idre mm. Har bildat bolaget Visit Dalarna där besökande via en gemensam plattform kan boka olika evenemang, boende osv.

Kurbits – en utbildningsinsats för småföretag för att hjälpa dem att utveckla sin verksamhet. Tanken kommer från SLU. Nu har konceptet exporterats till Kalmar, mfl och nationellt till RTS.

Kurbits export är nytt och har som syfte att företag ska sälja in sin produkt på utlandet. Finns en hemsida ”exportmognad.se” där företagare genom att svara på ett antal frågor kan se hur mogna de är för export. Finns på Visit Swedens hemsida.

Tema Turism har bildats på Hda och en broschyr samt hemsida, du.se/tourism, har tagits fram. De har en seminariereserie på Högskolan Dalarna varannan vecka inom Tema Turism. Framförallt doktorander som presenterar, men även andra forskare på Hda, samt 1-2 externa per termin. De som brukar vara med är kulturgeografer och turister (så gott som alla), företagsekonomer (Joakim, Jörgen, Anna och Sabine), samt nationalekonomer (Reza och Tobias). Därtill ofta några externa åhörare. Seminarierna annonseras via hemsida och mail-utskick. Oklart om seminarieinbjudan går ut till alumni.

Ett projekt drivs med Skistar för att ge möjlighet att kombinera säsongsarbet med utbildning i Sälen. Fri fart – fri start tanke. Det är Helen Holmqvist och Jörgen Fältsjö som driver det från Högskolans sida.

De har lite utbyte med de andra profilområdena inom Focus InnoWent, har totalt haft 2 möten gemensamt.

Alumni

Alumni finns inom turism och är nog det största alumni-nätverket på Hda. Har funnits länge. Bland annat gjordes utskick i fjol inför mässan i Göteborg där det informerades om att Hda skulle vara på mässan.

5.2 Materialutveckling

Branschråd

Gustav har erfarenheter från branschråd inom ämnena Grafisk teknologi, material och maskinteknik. Inom dessa tre områden har man likartade erfarenheter. Man har haft och provat gemensamma möten med branschen. Mötena har runnit ut i sanden. En förklaring kan vara att

företag med konkurrerande verksamhet inte är intresserade att träffa varandra och dela med sig av företagets erfarenheter. Det var bara ”neutrala företag”, såsom Dalarnas Tidningar, som kom. Många företag ser bara till sig själva och har ett kortsiktigt tänk. Man har i stället provat en modell där man från högskolan åker ut och träffar enskilda företag/arbetsplatser. Det upplevs att man då får mycket bättre och mer ingående information. Jonas Ullberg har haft en sådan uppgift och har också dokumenterat sina besök. Det är lättare att arbeta med de stora företagen tex. ABB som vid ett tillfälle uttryckte att man behöver 100 ingenjörer varje kvartal i flera år framåt. Studenter som är ute i verksamheter är också en bra kontaktyta mot näringslivet. Syftet med att ha kontakt med aktuell bransch är att utforma utbildningarna så att de är relevanta för branschen och att de som studerar är anställningsbara. Ett annat syfte är att ha bra kontakter för att kunna erbjuda intressanta examensarbeten, praktikplatser eller sommarjobb. Det är också viktigt att ändra och anpassa utbildningarna efter verklighetens behov och relevans.

Han tror inte på branschråd men vill gärna få till stånd en livligare samverkan kring de egna studenterna. Tänk om man kunde uppnå en situation då företagen krigar om våra studenter.

Det skulle också vara positivt om företagen såg HDA som förstahands leverantör av uppdragsutbildningar.

Handledarutbildning är viktig både vad gäller examensarbete, doktorander och arbete ute på företag. Idag är handledningen bristfällig både på högskolan och på arbetsplatserna. Både studenter och handledare saknar utbildning i metod. Det är svårt för mindre företag att ta på sig uppgiften som handledare till studenter. Tidigare har man haft mentor-företag redan från årskurs 1 men det håller på att dö ut (IUL). Studenterna i årskurs 3 skulle ha stor nytta av det menar Gustav.

Andra nätverk

Material har kontakter via andra nätverk så som Tripple Steelix och Järnkantoret. Det är svårt att bygga nya nätverk så det är tacksamt att jobba med de som redan är etablerade. Tripple Steelix har eget kontaktnät, anordnar möten och kan ge visst ekonomiskt bidrag. Järnkantoret arrangerar möten och har undergrupper som bedriver forskningsprojekt som finansieras via företagen. Inom materialsidan har Hda en uppdelning i metallurgi, tribologi och bearbetning. Dessa tre delar har var och en sina kontakter. Personalen på HDA har också begränsade resurser att prioritera möten med näringslivet. Många av de kontakter som lever och är nyttiga är också personrelaterade.

Under 2011 har Högskolan anordnat Öppet Hus, samt Stålforskningsdagar i mars med föredrag och visningar.

Gustav berättar att byggutbildningarna har bra samverkan med näringslivet.

Alumni

Man har inte fått igång någon aktiv Alumni-verksamhet men har ändå ganska god kunskap om var före detta studenter har sina arbetsplatser. Dessa studenter är bra ingångar och ambassadörer i kontakten mellan högskolan och företagen. Även doktorander är en bra länk till arbetslivet.

5.3 Energi & miljö

Branschråd

Chris berättade att man haft ett branschråd knutet till den tidigare utbildningen i miljöteknik. Eva Lindberg var ansvarig för det men det försvann i samband med att utbildningen lades ner 2004. I

flera år har området sedan bara haft lite olika strökurser. Sedan några år tillbaka har man dock startat ett 2-årigt program för energitekniker på distans. Området har också ett magisterprogram inom solenergiområdet på Campus med undervisning på engelska. Chris säger att det här med branschråd har fallit mellan stolarna vid starten av de nya programmen. Man har nu tagit upp diskussionen igen men det visar sig inte vara en helt enkel fråga av olika anledningar.

Energi och miljökompetenscentrum, EMC ska vara ett kompetenscentrum för att stärka konkurrenskraften för främst regionala företag verksamma inom förnybar energi och energieffektivisering genom att stödja produkt-, metod-, kompetens- och marknadsutveckling. Centrat är inriktat mot fortbildning och utveckling. EMC har en referensgrupp med deltagare från regionens energiområde (Region Dalarna, Länsstyrelsen, Falu och Borlänge energi, Dalabit, High voltage valley, VB energi). Dessa möts regelbundet och diskuterar aktuella frågor. När man diskuterar ett nytt branschråd så skulle i stort sett samma personer vara aktuella att ingå där. Vilket kan vara ett problem då dessa personer redan idag tycker att det inte alltid har tid. Skulle man kunna tänka sig att den här referensgruppen också i större utsträckning kan diskutera undervisningsfrågor funderar Chris. Det är dock tydligt att referensgruppen är starkt inriktad på kompetensförsörjning man kan nog till och med säga att det är deras huvudfråga. Åsa D skriver minnesanteckningar från mötena och EMC har också en egen hemsida www.du.se/emc.

Chris säger att ett branschråd skulle behöva större bredd där också fastighetsbranschen bör ingå. Rådet skulle vara uppbyggt av svenska företag. De kan naturligtvis vara ute i landet då energiteknikerprogrammet går på distans. Men hur ordnar man då möten, ja kanske på nätet. Om man vill ska ett branschråd för energiområdet så har man också att ta hänsyn till magisterprogrammet som går på engelska och flera av de aktuella ex-jobben görs på företag utomlands. Vi pratar vidare om vad ett branschråd ska ha för uppgift. Kompetensbehov, rekrytering, fortbildningsbehov, diskutera den utveckling som sker på HDA och ex-jobb är frågor som nämns. Funderingar finns också kring gränsdragning mot bygg.

Det finns också några nya idéer på utbildningar, En energiutgång på byggprogrammet och en elingenjörsutbildning (ABB har stort behov).

Andra nätverk

För att komplicera bilden ytterligare så har Stiftelsen Teknikdalen också ett centra av EMC typ, Green Business Region. Deras verksamhet inbegriper ett bredare område där tex vatten och avlopp också ingår. Man är inriktade på företagsutveckling. Ett av problemen är att de också har en referensgrupp som till stora delar består av samma personer som i EMCs referensgrupp. Man försöker samverka men verksamheterna är inte helt inriktad på samma frågor.

EMC samverkar också med FocusInnoWent men de har separata ekonomier. Man deltar på varandras event och berättar också om varandras verksamheter då den andra parten inte är närvarande. Christina Haggren på Focus InnoWent ordnade en träff för representanter i högskolans branschråd. Chris var där och lyssnade. Man har haft lite kontakt med Kulturgeografi kring pilotprojekt inom InnoWent.

Energi har också diskussioner med Gustav Boklund om en adjungerad professor från industrin. Man har dock inte hittat någon med rätt kompetens. Idag har man inga kopplingar till Falun men det skulle kunna vara aktuellt med sådana mot Idrott och Hälsa samt Hälso- och miljö området. Det kan vara viktigt med ett människoperspektiv och kanske frågor som beteendevetare jobbar med.

Genom att Eva Wäckelgård sitter i styrgruppen är man också representerade i Energi Intelligent Dalarna som drivs av länsstyrelsen. Deras uppgift är att upprätta en klimatstrategi. Man är pilotlän för grön utveckling.

Alumni

Frank Fidler från magisterprogrammet driver en aktiv verksamhet med dessa studenter. De har en egen hemsida. Vad gäller energiteknikerprogrammet så har bara en årskull gått ut programmet än så länge. Någon studerar om de fått jobb.

5.4 IT & Media

Branschråd

Tidigare hade systemvetenskapliga programmet ett branschråd som lades ner för ca 2-3 år sedan. Verksamheten ebbade ut och det sakades en eldsjäl för att driva arbetet. För 1-1,5 år sedan tog Pär och Anders (Forsman) initiativ för att starta upp igen i samverkan med näringslivsenheterna i Falun och Borlänge. De försökte hitta en lämplig form för enkel och snabb kontakt mellan skola och företag med andra ord inga långdragna och bokade möten. Syftet är främst att få tag på gästföreläsare, samt projekt till kurser och tips på examensarbete.

Lärare på högskolan skickar ut mail och frågar efter gästföreläsare. Specifikt efterfrågas gästföreläsare med kunskap om en yrkesroll; en metodik (t ex hur de jobbar med systemutveckling); eller en teknik (hur programmerar ...). Företagen hör av sig till högskolan om förslag på lämpliga studenter att rekrytera.

Pär skulle vilja ha mer projekt i kurserna. Företagen ställer upp bra med förslag på ex-jobb och med handledning. Oftast kommer exjobbsförslagen från företaget. I fjol var det enbart ett inhouse exjobb, övriga kom från företaget. De brukar förbereda studenterna redan i oktober så att de är beredda att komma igång i april. Det saknades en bra lista på IT-företag i regionen. Pär har nu gjort en lista över företag samt vilka aktiviteter de varit med på i undervisningen och i vilken årskurs. Målet är att ha en gästföreläsare per årskurs och termin. Det är svårt att få tag på mindre företag.

De har anordnat IT-frukostar tillsammans med näringslivsenheterna för att få kontakt med företag. Nu ska de anordna IT-frukostar med syfte att få gymnasieelever, ffa från Naturvetenskapliga och tekniska linjer, att välja IT-utbildningar. Det är företagen som gör reklamen. Kommer vara på Galaxen i Borlänge 14:e februari, senare en träff i Falun.

Amra Halilovic, Anders Forsman och Leif Åkerblom har kontakter med Trafikverket.

Finansiering från Innowent används för branschrådsarbetet.

Branschrådet hanterar utbildningsfrågor och har inga övriga aktiviteter än ovan beskrivna. Forskning har inte varit aktuellt och har varit litet inom informatik. Nu när Bo Sundgren och William Song rekryterats som professorer är forskningen på väg att dras igång. Delvis mot NGL.

Alumni

De har nu fått resurser via Dalacampus för att se över alumni. En student ska se över vilka av de studenter som gått ut sedan 2004 som är med i alumni. Till de som är med ska efterfrågas hur de ser på alumni/vad de vill ha ut? Information ska också ges om högskolans mål att få tag på gästföreläsare, exjobb och projekt. Studenten ska också försöka rekrytera tidigare studenter som inte är med till att gå med i alumni.

De har inte gjort någon systematisk uppföljning av om studenter fått arbete efter utbildningen. Pär vet dock att av fjolårets studenter har alla utom en fått arbete och året innan var det 80%.

Andra nätverk

Roger Nyberg har i sin forskning kontakt med trafikverket. Han tittar på ett automatiskt system för att bedöma växtligheten på spår. Gör sin forskning hos ett Edinburgh Napier University.

De har haft lite utbytesstudenter. I fjol var det 3 som åkte till San Diego.

5.5 Fokusgrupp

Vid fokusgruppen diskuterades följande punkter:

- Branschråden, eller motsvarande kontakter, är utformade olika för profilområdena. Eftersom förutsättningar och behov är olika ses det inte som eftersträvarvärt att ha en enhetlig utformning av branschråd. Dock kan man lära av varandra.
- Inom respektive branschråd, framförallt inom Turism/besöksnäringen, diskuteras även frågor som berör andra branscher.
- Historien har betydelse för hur dagens branschråd är utformade. Till exempel ingår flera tidigare studenter som nu har olika funktioner i näringslivet i Turism/besöksnäringens branschråd.
- Branschråden är viktiga ur ett regionalt utvecklingsperspektiv. Samverkan mellan högskolan och näringslivet är viktigt för regionens utveckling.

6. Resultat Attraktivt Arbete

Nedan redovisas idéer på nya projekt inom Attraktivt Arbete för respektive profilområde.

6.1 Turism/besöksnäring

Jörgen såg tydliga kopplingar till sin bransch. Besöksnäringsscollege startades för att locka ungdomar till branschen. Funderingar finns kring karriärvägar. Branschen har problem att attrahera arbetskraft, bl a pga låg lön, obekväma arbetstider, säsongsanställningar. Man räknar med att behöva 2000-2500 personer. Doktoranderna Mija och Kristina kan vara bra att prata med kring detta.

Vi diskuterade möjligheten att undersöka vad som är attraktivt i arbetena inom branschen och om det kan användas för rekrytering. SHR och HTF har en forskningsfond. Den har beviljat någon studie om arbetsmiljöfrågor. Borde vara intresserad av fler arbetsmiljöprojekt. Turism har god access till företag.

Vi kom överens om att fortsätta diskussionen om ett eventuellt gemensamt pilotprojekt som kan finansieras av Focus InnoWent.

6.2 Materialutveckling

Gustav såg tydliga kopplingar till sin bransch. Hur kan vi få företag att hjälpa oss att rekrytera studenter. Här kan man också tänka attraktiv studiemiljö. Det skulle vara intressant att jobba med gymnasielärare (matematik och fysik). Det finns även behov av att rekrytera till bristyrke i regionen.

Vi kom överens om att fortsätta diskussionen om ett eventuellt gemensamt pilotprojekt som kan finansieras av Focus InnoWent.

6.3 Energi & Miljö

Chris tyckte det var intressant men känner att deras område är spretigt just nu. De ska ha ett möte för att utse en grupp som kan jobba vidare med frågan om branschråd. Han ville att vi ska träffa den gruppen och diskutera lite mer om attraktivitet.

Man vet att det behövs mer kompetens på flera områden. Det är pensioneringar på gång. Kommer man att återanställa eller blir det bemanningsföretag? Är det driftstekniker som behövs? Ser behov av att systematiskt kartlägga kompetensbehovet. Eller är företag attraktiva för arbetsökande? Fick de som gick ut jobb? KY utbildning i solenergi i Härnösand läggs ner kan det vara attraktivt att ta upp den vid HDa?

En uppföljning har gjorts på nyutexaminerade energitekniker, men Chris vet ännu inte resultatet.

6.4 IT & Media

Pär såg kopplingar till sin bransch då företagen frågar efter arbetskraft. Inom branschen vill företagen ofta att de sökande (studenterna) ska komma och berätta om vad de kan. Det är inte så att företagen erbjuder vissa arbetsuppgifter, utan de vill veta vad personen kan. Det är ofta så IT-konsulten marknadsförs mot uppdragsgivare. Det skulle vara intressant att studera hur arbetsgivare ser på attraktiv arbetskraft, det vill säga ett annat perspektiv.

Pär tycker det vore bra om branschrådsföreträdarna fick information om attraktivt arbete.

6.5 Fokusgrupp

Vid fokusgruppen diskuterades följande punkter:

- Samtliga profilområden uttryckte ett intresse för att få reda på vad de som i dag arbetar i branschen ser som attraktivt i sina arbeten.
- Hur ser det faktiska behovet av arbetskraft ut? Vilka yrken och arbetsuppgifter är det som prioriteras i regionens näringsliv?
- Vad erbjuder regionen för förutsättningar för att locka arbetskraft och för att få de som studerar på Högskolan Dalarna att etablera sig? Hur ser det ut med boende, barnomsorg, kollektivtrafik osv.

7. Analys

I följande analys jämförs de olika profilområdenas resultat med varandra avseende branschråd, andra former av nätverk och Attraktivt Arbete baserat på de enskilda samtalen.

7.1 Branschråd

Syftet med branschrådet

De fyra profilområdena uppger liknande syfte med branschråden. Det är att högskolan ska hålla sig ajour med vad som händer i branschen och branschen ska hålla sig ajour om högskolan.

Frågor som behandlas är utbildning och forskning. Beträffande utbildning diskuteras mer specifikt utbildningarnas inriktning och innehåll så de anpassa till branschernas behov och ger anställningsbara studenter. Även näringslivets deltagande i utbildning vad gäller examensarbete, praktikplatser och gästföreläsningar diskuteras. Andra viktiga frågor är rekrytering och sommarjobb. Genom branschråden får man kunskap om aktuella problem och frågeställningar som kan ligga till grund för forskning. Branschråden är en kanal för att föra ut resultat från forskningen.

Branschrådets utformning

De fyra profilområden har lagt upp sina kontakter med näringslivet på olika sätt. Turism har ett traditionellt branschråd som träffas 3 gånger per år. Material har valt att i stället åka ut och besöka enskilda företag/arbetsplatser. En anledning till det är att företagen ser varandra som konkurrenter och vill inte delta i samma möten. IT håller kontakt med näringslivet via mail och har även kontakt med näringslivsenheterna i Falun och Borlänge. Energi har i dagsläget inget traditionellt branschråd, men har kontakter med näringslivet via nätverk och får information från byggbranschråd. Lokalt ser man svårigheter att engagera företag i ytterligare nätverk (branschråd) då de redan sätter tid i olika nätverk inom branschen. En annan problematik är att man vill involvera företag från hela landet i branschrådet, dessutom finns behov av internationella företagskontakter. För samtliga profilområden är det främst högskolans personal som är drivande i att arrangera möten och kontakter inom branschråden.

Aktiviteter under 2011 inom branschråden

De aktiviteter som genomförts inom branschråden under 2011 skiljer sig åt inom de fyra profilområdena. Turism har haft tre branschråds möten. Materialutveckling har besökt enskilda företag och arbetsplatser, samt anordnat öppet hus och stålforskningsdagar. Referensgruppen inom EMC har mötts regelbundet och diskuterat aktuella frågor vilket gett information till utbildningen. Inom IT har både högskolan och näringslivet tagit regelbundna kontakter via mail, dessutom har IT-frukostar anordnats tillsammans med näringslivsenheterna.

Dokumentation från branschråden

Dokumentationen förs på olika sätt med utgångspunkt från de kontakter som sker. Turism och energi har minnesanteckningar från respektive möten. Material skriver minnesanteckningar från sina företagsbesök och IT har en förteckning över näringslivets medverkan i undervisningen.

Kommande aktiviteter för profilområdena

Turism planerar att fortsätta med sitt branschråd och ordnade i februari 2012 öppet hus en eftermiddag. Kontinuerliga kontakter sker med branschen via bland annat doktoranders forskning. Därtill ingår man i olika nätverk och arrangerar en seminariereserie med möten var annan vecka. Material kommer nyttja befintliga nätverk som t ex Tripple Steelix och Järnkontoret, men skulle vilja ha mer diskussioner kring utbildningar. Energi skulle vilja bygga upp någon form av branschråd, men vet i dagsläget inte hur det ska se ut. Samverkan sker redan med näringslivet via ffa EMC, Green Business Region och Energi Intelligent Dalarna och gränsdragningen mot byggprogrammet känns svår. IT har under februari deltagit i aktiviteter där företag marknadsfört sig i syfte att locka ungdomar till IT-utbildningar. Förhoppningar finns om att starta upp aktiviteter kring forskning.

7.2 Alumni och andra nätverk

Alumni

Turism och Energi har fungerande alumni-verksamhet. IT håller på att se över och utveckla sin alumni. Material har inte fått ingång någon alumni, men har kunskap om var före detta studenter har sina arbetsplatser. Samtliga profilområden ser före detta studenter som viktiga kontaktytor mot näringslivet.

Andra nätverk

Turism ingår i flera olika nätverk både i syfte att utveckla näringen och i olika forskningsprojekt. Material ingår i andra organisationers nätverk, men har begränsade resurser för kontakter med näringslivet. Befintliga kontakter ses som nyttiga och är ofta personrelaterade. Energi är aktiva i flera olika nätverk med inriktning både på företagsutveckling och miljöfrågor. IT har begränsade nätverkskontakter, de kontakter som finns är framförallt direktkontakt mot enskilda företag.

7.3 Attraktivt arbete

Företagen inom samtliga profilområden har uttryckt behov av kompetent arbetskraft. Profilområdesansvariga ser intressanta kopplingar till forskningsområdet Attraktivt Arbete. Olika idéer på FoU-projekt har framkommit. Det finns också önskemål om att fler personer inom respektive profilområde är med och formar skisser på nya samverkansområden. Kopplingen mellan attraktiva arbeten och attraktiva utbildningar sågs som intressant.

8. Slutsatser

Rekommendationer för branschråd, rekommendationer för nätverk och idéer till nya projekt.

8.1 Branschråd

Branschråd behöver formas utifrån de förutsättningar som finns för näringslivet och aktuell utbildning. Näringsens karaktär i form av företagsstorlekar, konkurrenssituation och geografiska utbredning är av betydelse. Utbildningens rekryteringsbas och inriktning kan ha olika förankring regionalt, nationellt och internationellt. Även avgränsningen mot andra utbildningsprogram är av betydelse. Omfattning av utbildning och forskning styr också formerna för kontakterna, personrelaterade eller möten i grupp.

Samtalen med de fyra profilområdena visar på att även om syftet med branschråd är gemensamt så har man organiserat dem olika. Då man i olika grad är tillfredsställd med nuvarande branschråd finns förutsättningar för utveckling genom att utbyta erfarenheter mellan de olika branschråden. På en direkt förfrågan var intresset stort för detta. Därav arrangerades ett fokusgruppsmöte där föreliggande rapport presenterades, erfarenheter utbyttes och idéer skapades.

Vid erfarenhetsutbytet kom det upp idéer om stärkt samverkan mellan olika branscher och att höja statusen för branschrådsarbetet. För att stärka det föreslås att specifika punkter sätts upp på dagordningen, där man bjuder in representanter från andra profilområden för diskussion. Till exempel när man inom besöksnäringen pratar om IT-lösningar, marknadsföring och byggnation. Vi föreslår att högskolan skapar forum och resurser för att högskolerepresentanter inom

närliggande branschråd kan träffas och utbyta erfarenheter för att stärka högskolans bidrag till den regionala utvecklingen.

8.2 Andra nätverk

Vi har kunnat konstatera att det förekommer många olika nätverk med olika syften inom de fyra profilområdena. Denna inventering kan ses som en början på att skapa förutsättningar för ytterligare samverkan inte bara inom profilområdena, utan även mellan profilområdena. Här har Focus InnoWent en viktig roll som gemensam kunskapsbärare och plattform för utökad samverkan. Genom att vara medveten om vilka olika nätverk som finns och vilka inriktningar de har kan Focus InnoWent aktivt verka som medlare och arrangör av mötesplatser.

En idé som väcktes under fokusgruppen var att gemensamt arrangera ett öppet hus. Tanken är att profilområdenas utbildningar och forskning, samt företag inom områdena, visas upp för att ge gymnasielärare motivation och argument för att marknadsföra Högskolan Dalarna för sina elever. En annan tanke är att lärare/forskare från högskolan erbjuder gästföreläsningar till gymnasieskolan.

8.3 Attraktivt arbete

Flera förslag har framkommit på pilotprojekt fokuserad på Attraktivt Arbete. Gemensamt mellan profilområdena är intresset att studera kompetensförsörjningsmöjligheter. Dessutom lyftes några mer specifika idéer.

- Inom Turism lyftes frågan om man kan använda resultatet av vad som är attraktivt med arbete inom turism som underlag för rekrytering.
- Inom Material sågs utveckling av handledning och attraktiv studiemiljön som intressanta områden att utveckla.
- Inom Energi sågs behovet av att systematiskt kartlägga kompetensbehovet och även att undersöka företagets attraktivitet.
- Inom IT uppmärksammades intresset för att undersöka hur arbetsgivarna definierar "Attraktiv Arbetskraft".

Vid fokusgruppen framhölls ett starkt stöd för att genomföra en studie över vad som är attraktivt med arbete inom de olika profilområdena, samt att titta på förutsättningar för arbete i regionen.

9. Referenser

- Hedlund & Pontén (2006) Införandet av systematiskt arbetsmiljöarbete på träföretag – Utvärdering av en metod, dess resultat och påverkan på arbetets attraktivitet. *Arbete och Hälsa*, 2006:15.
- Högskolan Dalarna (2010) Focus InnoWent Högskolan Dalarna – en infrastruktur för näringslivets kompetensbehov, förnyelse och hållbar tillväxt. Projektbeskrivning 2010-08-30.
- Åteg M, Hedlund A & Pontén B (2004): Attraktivt arbete. Från anställdas uttalanden till skapandet av en modell. *Arbetsliv i omvandling*, 2004:1.
- www.du.se (hämtat 2012-03-23)

HÖGSKOLAN
DALARNA

Högskolan Dalarna, 791 88 Falun. Telefon 023-7780000. www.du.se

En investering för framtiden

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden